

Vapaamuotoinen lausunto Kuivannon päiväkodin ja koulun lakkauttamissuunnitelmiin liittyen

Arvoisat päättäjät.

Haluaisin tuoda keskusteluun myös pienten lasten vanhemman näkökulmaa.

Meitä vanhempia ei ole kuunneltu lainkaan Kuivannon päiväkodin eikä koulun lakkauttamista koskevassa keskustelussa ja päätöksenteossa.

Kysely on meille tehty ainoastaan siitä mikä voisi olla vaihtoehto jos Kuivannolla ei järjestettäisi varhaiskasvatusta ollenkaan.

Tiedotustilaisuudessa 7.2.2024 Myllylän koululla vanhemmat tiedustelivat lapsivaikutusten arvioinnista, siitä ei vielä ollut antaa vanhemmille tietoa. Tässä tilaisuudessa oli kysytty myös oliko suunnitelmissa myös päiväkodin lakkautus. Tästäkään ei ollut tietoa. Mikä on tällaisen tiedotustilaisuuden idea josta kaikkein tärkeimmät tiedot eli vaikutusten arvioinnit kokonaan puuttuvat? Myös koulun lakkauttamisen vaikutuksia ei ole arvioitu lain edellyttämällä tavalla eikä vanhempia ole kuultu.

Kun Kuivannon koulun lakkauttaminen tuotiin päätöksentekoon, Kaupunginhallituksen kokospöytäkirjassa 19.02.2024 (Liite 17 Lapsivaikutusten arviointi_opetuspalvelut) päätöksentekijät olivat kirjoittaneet että:
”Lapsivaikutusten arviointi ei ole lain määräämä velvoite.”

Tämähän ei toki pidä paikkaansa.

Lapsivaikutusten arviointia edellyttää mm. seuraava lainsäädäntö:

- Perustuslaki (6.3 §, 14.4 §, 20.2 §)
- Lapsen oikeuksien sopimus (3. ja 12. artikla)
- Hallintolaki (31 §)
- Kuntalaki (22 §)
- Terveystieteiden laaki (11 § ennakoarviointi ja 12 § seuranta-arviointi)
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (9 §)
- Varhaiskasvatuslaki (9 § toiminnan arviointi)
- Perusopetuslaki (21 § toiminnan arviointi)
- Lukiolaki (56 § toiminnan arviointi)
- Laki ammatillisesta koulutuksesta (126 § toiminnan arviointi)

Lapsivaikutusten arvioinnin tulee olla tavanomainen osa kunnan ja kuntayhtymän toiminnan arviointia ja osa päätöksentekoprosessia (ennakkoarviointi) tai toiminnan kehittämistä (tehdyn päätöksen seuranta-arviointi tai toiminnan arviointi). Se ei ole mitään lapsiin kohdistuvaa ”hyväntekeväisyyttä” tai ylimääräistä toimintaa. Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi voidaan toteuttaa samassa yhteydessä kuin muukin arviointi.

Liitteessä olikin jonkin verran tietoa siitä mitä lapsivaikutusten arviointi on. Valitettavasti lapsivaikutusten arvioinnin tekijöillä tätä tietoa ei ilmeisesti ole ollut saatavilla arviointia tehtäessä, vaan vaikutusten arviointi on ollut sitä että kysellään vähän ajatuksia lapsilta.

Liitteessä on yhteenvetona lopussa mainittu että ”Orimattilan kaupungin toteuttamassa lapsivaikutusten arvioinnissa koulujen lakkauttamisen vaikutuksista painotettiin erityisesti lasten kuulemistä. Näin pystytään suunnittelemaan ratkaisuja ja toimenpiteitä, jotka lieventävät lasten huolia ja tekevät mahdollisista muutoksista helpompia.”

Tämä ei täytä lapsivaikutusten arvioinnin vaatimuksia! Lasten näkemyksen kyseleminen on **vain yksi osa vaikutusten arviointia**.

Olen saanut kuulla että päiväkotikäisiltä lapsilta on nyt sitten myös kysytty tehtävien ja piirrosten muodossa siitä minkälainen heidän mielestään olisi unelmien päiväkotia.

Kun käsitellään päiväkotikäisten hyvinvointia koskevia asioita, tulisi myös vanhempien näkökulma huomioida. Vaikka tietenkin lasta pitää ikätasoisesti kuulla, mutta **vanhempi kuitenkin on vastuussa lapsen hyvinvoinnista ja tekee siihen liittyvät päätökset lapsen eduksi. Päiväkotikäinen lapsi ei tietenkään pysty puntaroimaan hyvinvointiinsa, terveyteensä ja turvallisuuteensa liittyviä seikkoja yksin.**

Tätä ei voida vaatia kouluikäisiltäkään, ja myöskään koululaisten vanhemmilta näitä asioita ei siis oltu kysytty.

Lapsivaikutusten arviointi ei ole vain lasten mielipiteen kysymistä siitä mikä lapsen mielestä olisi kivaa, vaan arviointia siitä **minkälaiset vaikutukset päätöksellä tosiasiallisesti on lapsen hyvinvointiin.**

Esimerkiksi lasten tehostetun ja erityisen tuen tarve tulisi huomioida: kun kuormitusta lisätään, tuen tarve suurenee.

Kun matkat pitenevät, muille asioille jää vähemmän aikaa.

Olisin kiinnostunut kuulemaan millä tavoin pienen lapsen etu toteutuisi siinä että häntä kuljetettaisiin kelissä kuin kelissä toiselle paikkakunnalle hoitoon.

Vuorohoidossa osa Orimattilan muista päiväkodeista onkin jo tullut tutuksi ja kuormituksen lapsista kyllä todellakin huomaa isompien ryhmien, vaihtuvien aikuisten, ja pidempien päivän jälkeen.

Lain mukaan päivähoiton tulee tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet. Päivähoiton tulee järjestää lapsen kehitystä tukevaa toimintaa sekä suotuisa kasvuympäristö.

Tutkimusten mukaan paras päiväkotipaikka on lähellä luontoa ja lähellä lapsen kotia.

Olen kuullut myös väitteen että suurissa yksiköissä palveluita ja tukimuotoja voitaisiin tarjota kustannustehokkaammin. Kuitenkin ne parhaimmatkin tukimuodot hienoimmissakin puitteissa tarvitsevat toimiakseen aina rinnalleen hyvää vuorovaikutusta ja lämmintä kohtaamista.

Meillä on Kuivannolla aivan erinomaisen hyvä ja toimiva päiväkotipaikka. Tämä on lasten kuin myös vanhempienkin hyvinvointia vahvasti tukeva asia. Toivomme että saamme pitää tämän aarteen jatkossakin.

Itselläni tähän ralliin myös menisi vuositasolla aikaa satoja tunteja ja polttoainetta kuluisi tynnyrikaupalla, esimerkiksi:

Pennala

etäisyys 27 km (27 minuuttia)

tunteja kuukaudessa 36 tuntia, vuodessa 396 tuntia

kilometrejä kuukaudessa 2160 km, vuodessa 23 760 km

polttoainetta 1188 litraa eli noin 2000€

Villähde

etäisyys 22 km (22 minuuttia)

tunteja kuukaudessa 29 tuntia, vuodessa 58,5 tuntia

kilometrejä kuukaudessa 1760 km, vuodessa 19360 km, polttoainetta 968 litraa

Orimattila 16 km (16 minuuttia)

tunteja kuukaudessa 21 tuntia, vuodessa 234,5 tuntia

kilometrejä kuukaudessa 1280 km, vuodessa 14080 km, polttoainetta 704 litraa

Ja nämä luvut kerrotaan sitten vielä niiden perheiden lukumäärällä joiden työ tapahtuu kotona tai toisessa suunnassa.

Lapsiperheillä ei ole voimavaroja tällaiseen eikä tämä todellakaan ole sellaista päätöksentekoa jolla lapsiperheitä tänne houkuteltaisiin.

Koulun lakkauttamiseen myöskään ei ole esitetty yhtään ainutta sellaista perustetta mikä kestäisi kriittistä tarkastelua.

Säästöjä ei sieltä tosiasiallisesti saada, mutta pahoinvointia ja negatiivisia vaikutuksia sitäkin enemmän. Ja tämä ei ole mitään arvelua vaan asiasta on jo kertynyt tutkittua tietoa!

Yhdenkin lapsen syrjäytyminen maksaa yhteiskunnalle äkkiä miljoona euroa.

Lähikoulu on ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä tuottavimmillaan. Pienen koulun ympäristö tukee erityisesti neuroepätyypillisen oppijan kehitystä, mutta jokainen oppija siitä hyötyy.

Selvittäkää myös arvoisat päättäjät itsellenne, niin että todella oikeasti sisäistätte, mitä tarkoittaa sisäinen vuokra ja mitä sillä "säästäminen" tarkoittaa oikeasti. Selvittäkää mitä kiinteistölle tapahtuisi jos sen käytöstä koulurakennuksena luovutettaisiin - tulisiko säästöjä aidosti vai vain paperilla, siirtyisikö kustannus lopulta vain saman maksajan toiselle taskulle.

Nyt meille kuntalaisille on esitelty jopa laskelmia joissa saataisiin jotakin "säästöjä" vaikka tosiasiallisesti kiinteistökulut siirtyisivät kunnan sisällä toisen toimialueen maksettavaksi.

Tiedämme kaikki että päätöksenteko ei aina ole helppoa.

Mitä vaikeampi päätös, sitä tärkeämpää on että päätökset tehdään aivan ehdottomasti tutkitun tiedon ja tosiasioiden valossa.

Aiemmin on ollut ymmärrettävää, ettei ole voitu palveluverkkopäätösten yhteydessä tutkimustietoa käyttää, kun sitä ei ole ollut. Nyt kun tietoa saatavilla on, se ei enää ole ymmärrettävää, vaan **se on sekä vastoin lapsen etua, että lainvastaista**. Voi olla että mahdollisia laittomuuksia ohitetaan ja katsotaan läpi sormien nyt, mutta niistä voi kuitenkin joutua tulevien vuosien aikana vastaamaan.

Lasten ja nuorten lapsuutta tällä ei tietenkään enää tuoda takaisin.

Toivon että päätöksiä tehdessä on huolellisesti selvitetty **miten lapsen etu toteutuu**, mitkä ovat päätösten vaikutukset pidemmällä aikavälillä, ja myöskin se onko

päätöksillä todella ihan oikeassa elämässä, myös kokonaisuus huomioiden, mahdollisuus sellaisiin taloudellisten resurssien säästöön että päätös on perusteltu.

Arvoisat päättäjät teillä on rautainen ammattitaito ja osaaminen siihen mitä te teette.

Toivottavasti käytätte sitä osaamista nyt hyvin, ja otatte huolellisesti selvää päätöksienne pitkäaikaisvaikutuksista, tutkittua tietoa hyödyntäen.

▶ Lapsen oikeudet päätösten valmistelussa

<https://youtu.be/yq0UID7Qmks>

MLL Lapsivaikutusten arviointi

<https://www.mll.fi/kumppaneille/kuntayhteistyö/lapsivaikutusten-arviointi/>

Tutkittua tietoa päätöksenteon tueksi

<https://www.maaseutupolitiikka.fi/paatoksenteontueksi/tietoa/lahikoulut-2>

Kyläkoulujen pelastuspaketti

https://suomenkylat.fi/content/uploads/2023/01/kylakoulujenpelastussuunnitelma_.pdf

Suomen perustuslaki 6 §

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Suomen perustuslaki 19 §

Julkisen vallan on myös tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu.

Suomen perustuslaki 21 §

Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Suomen perustuslaki 2 §

Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Suomen perustuslaki 118 §

Virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta. Hän on myös vastuussa sellaisesta monijäsenen toimeenpanon päätöksestä, jota hän on toimeenpanon jäsenenä kannattanut.

Lapsen oikeuksien sopimus (1989 - Suomi ratifioinut 1991) 3 artikla

“Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.”

Anne Pykälistö

päiväkoti- ja kouluikäisten lasten äiti Kuivannolta